



**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мудрицької Катерини Олексіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 7, частини першої статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“, статті 25 Закону України „Про запобігання корупції“

Київ
24 червня 2025 року
№ 46-3(II)/2025

Справа № 3-91/2025(185/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мудрицької Катерини Олексіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 7, частини першої статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“ від 5 липня 2012 року № 5076–VI (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 27, ст. 282) зі змінами, статті 25 Закону України „Про запобігання корупції“ від 14 жовтня 2014 року № 1700–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Мудрицька К.О. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), окремі приписи частини першої статті 7, частину першу статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“ від 5 липня 2012 року № 5076–VI зі змінами (далі – Закон № 5076), статтю 25 Закону України „Про запобігання корупції“ від 14 жовтня 2014 року № 1700–VII зі змінами (далі – Закон № 1700).

Автор клопотання просить визнати неконституційними окремі приписи частини першої статті 7 Закону № 5076, статтю 25 Закону № 1700 „у тій мірі, в якій вони встановлюють абсолютну та безумовну заборону на зайняття посад державної служби виключно на підставі формального володіння свідоцтвом про право на заняття адвокатською діяльністю, без перевірки факту реального здійснення такої діяльності, наявності конфлікту інтересів або інших ознак несумісності“, а також частину першу статті 45 Закону № 5076, яка передбачає „обов’язкове членство адвоката в Національній асоціації адвокатів України“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – Комісія) рішенням від 14 вересня 2023 року № 95/3п-23 оголосила конкурс на зайняття вакантних посад суддів у місцевих судах для кандидатів на посаду судді, зарахованих до резервів на заміщення вказаних посад. Мудрицька К.О. 13 жовтня 2023 року звернулася до Комісії із заявою про допущення її до участі в оголошеному конкурсі. Рішенням від 1 грудня 2023 року № 11/дс-23 Комісія допустила Мудрицьку К.О. до участі в конкурсі та згодом – 28 лютого 2024 року провела з нею співбесіду.

Комісія рішенням від 28 лютого 2024 року № 258/дс-24 (далі – Рішення) відмовила Мудрицькій К.О. у наданні рекомендації про призначення її на посаду судді Талалаївського районного суду Чернігівської області у зв’язку з наявністю

обґрунтованого сумніву щодо її відповідності критеріям доброчесності та професійної етики.

Мудрицька К.О. у квітні 2024 року звернулася до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду з позовом до Комісії, в якому просила визнати протиправним та скасувати Рішення.

Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду своїм рішенням від 17 жовтня 2024 року відмовив у задоволенні позову Мудрицької К.О.

Не погодившись із вказаним рішенням Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, Мудрицька К.О. звернулася з апеляційною скаргою до Великої Палати Верховного Суду.

Велика Палата Верховного Суду постановою від 27 лютого 2025 року апеляційну скаргу Мудрицької К.О. залишила без задоволення, а рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 17 жовтня 2024 року – без змін. У постанові Велика Палата Верховного Суду погодилась із висновком суду першої інстанції про те, що викладені в Рішенні Комісії „висновки про наявність обґрунтованого сумніву у відповідності кандидатки Мудрицької К.О. на посаду судді критерію доброчесності не виходили за межі цього поняття з урахуванням тих його змістовних елементів, які визначені нормами національного законодавства та практикою, міжнародними актами, які застосовуються адміністративним судом як джерело права під час розгляду адміністративної справи“. Також Велика Палата Верховного Суду зазначила, що „Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з додержанням норм матеріального і процесуального права“.

1.2. Мудрицька К.О. твердить, що «положення статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“, які передбачають обов’язкове членство в Національній асоціації адвокатів України, порушує конституційні права особи та суперечить як внутрішньому законодавству України, так і міжнародним зобов’язанням України щодо прав людини», адже „отримання

свідомості на право зайняття адвокатською діяльністю не є і не може вважатися вираженням волевиявлення на вступ до НААУ, оскільки такий вступ здійснюється під примусом і суперечить принципам добровільності, закріпленим у статті 36 Конституції України та статті 11 Європейської конвенції з прав людини“.

Суб’єкт права на конституційну скаргу зазначає, що „одночасне перебування особи під присягою державного службовця та присягою адвоката у певний період її професійної діяльності (навіть зупинення дії свідомості на право зайняття адвокатської діяльності не зупиняє дію присяги адвоката), за своєю правовою природою є незворотною історичною подією, що має сталий ретроспективно фіксований характер“, а отже, «посилання ВККС України на зазначену обставину як на критерій несумісності є по суті санкцією довічного характеру, застосованою *ex post facto* – без належного врахування того, що у відповідний період часу правова конструкція поняття „адвокатська діяльність“ не була уніфікована в законодавстві, а саме поняття „перебування під присягою“ мало переважно етично-декларативний, а не юридично-функціональний зміст».

Обґрунтовуючи свої твердження, Мудрицька К.О. наводить приписи Конституції України, Цивільного кодексу України та законів України, міжнародні акти, посилається на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення в її справі, копії яких долучено до конституційної скарги.

2. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі мають зазначатися конкретні приписи закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні приписи Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України (пункт 5 частини другої статті 55); конституційна скарга має містити

обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги вбачається, що Мудрицька К.О., окреслюючи предмет конституційного контролю, у мотивувальній частині конституційної скарги визначає його як приписи статті 45 Закону № 5076, „які передбачають обов'язкове членство в Національній асоціації адвокатів України (НААУ) як умову для здійснення адвокатської діяльності“. Із цього випливає, що автор клопотання висловлює незгоду з юридичним регулюванням, закріпленим частиною шостою статті 45 Закону № 5076. Проте суб'єкт права на конституційну скаргу клопотання про перевірку на предмет відповідності Конституції України частини шостої статті 45 Закону № 5076 не заявляє, натомість просить «визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення частини першої статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“».

До того ж автор клопотання, твердячи про невідповідність Конституції України (неконституційність) окремих приписів частини першої статті 7, частини першої статті 45 Закону № 5076, статті 25 Закону № 1700, порушує питання стосовно правильності їх правозастосування та висловлює незгоду із Рішенням Комісії про відмову у наданні їй рекомендації про призначення на посаду судді, що не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону № 5076, Закону № 1700 у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене свідчить, що Мудрицька К.О. не обґрунтувала тверджень щодо неконституційності окремих приписів частини першої статті 7, частини першої статті 45 Закону № 5076, статті 25 Закону № 1700, а отже, не дотримала вимог

пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мудрицької Катерини Олексіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 7, частини першої статті 45 Закону України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність“ від 5 липня 2012 року № 5076–VI зі змінами, статті 25 Закону України „Про запобігання корупції“ від 14 жовтня 2014 року № 1700–VII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.



**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**